

על השוואת העברית המקראית לערבית בגלוסר 'תפסיר אלאלפאט' לאבו אלפרג' הארון

נאסר בסל

הקרא אבו אלפרג' הארון (ירושלים, מאה 11) הכיר את השפה הערבית ואת ספרותה הדקדוקית היכרות קרובה מאוד. הוא סיגל את התיאוריה הדקדוקית הערבית הקלאסית, בעיקר מבית מדרשו של המדקדק הערבי הדגול אבן אלסראג' (בגדאד, המאה ה-10), כדי לתאר את דקדוקה ותחבירה של לשון המקרא. במילים אחרות, הוא כתב חלק גדול מדקדוק לשון המקרא (בעיקר התחביר) בשני ספריו 'אלמושתמל' ו'אלכאפי', אגב השוואה מפורשת לדקדוקה של השפה הערבית.

כך נהג אבו אלפרג' בעיקר בספרי הדקדוק שלו, אלמושתמל ואלכאפי, ואילו ב'תפסיר אלאלפאט' ההשוואות הדקדוקיות הן מעטות יחסית, ועיקר ההשוואות לערבית הן השוואות סמנטיות.

ההשוואות האלה לערבית הן לעתים מפורשות, אך בדרך כלל, הן סמויות. רוב הדוגמאות הן תרגומים באמצעות מקבילים אטימולוגיים בערבית בעלי אותה המשמעות.

מטרתי בהרצאתי זו היא לעמוד על דרכו של אבו אלפרג' בהשוואת העברית המקראית לערבית ב'תפסיר אלאלפאט', ולהציג ולפרש את הדוגמאות המקראיות המשוות לערבית בחיבור זה.